

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
ÚSTAV DOVEDNOSTNÍ VÝUKY A INOVACE STUDIA

PROJEKT „TEORIE – DOVEDNOSTI – PRAXE: INOVACE STUDIA PRÁVA“
reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Exekuční právo-modelové řízení I. část

JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

Úvodní informace

- Docházka
- Studijní literatura
- Podmínky pro udělení kolokvia

- Obsahové zaměření

- Konzultační hodiny

Doporučená literatura

- Winterová, A., Macková, A. a kol. Civilní právo procesní. Část druhá. Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 1. vyd. Praha: Leges, 2015.
- Winterová, A. a kol. Civilní právo procesní. Část první. Řízení nalézací. 1. vyd. Praha: Leges, 2015
- Stavinochová, J., Hlavsa, P. Civilní proces a organizace soudnictví. Brno: MU a Doplněk, 2003
- Macur, J. Kurs občanského práva procesního – Exekuční právo. Praha: C. H. Beck, 1998
- Fiala, J. Spory vznikající z podnětu výkonu rozhodnutí (exekuční spory). Praha: Univerzita Karlova, 1972

Pojem a předmět civilních exekucí

Podstata a funkce exekučního řízení

- Právní poměry založené na normách hmotného práva
- Vynutitelnost práva předpokládá uplatnění odpovídajících mocenských prostředků
- Stát zajišťuje legislativní činnost spojenou s tvorbou právního řádu a současně je povinen plně garantovat dodržování právního řádu
- Donucující zákrok státu proti povinnému se však musí uskutečnit postupem, který je přesně a podrobně stanoven právními předpisy

Nalézací a vykonávací řízení

- Ochrana subjektivních práv spočívá
 - V autoritativním zjištění, že uplatňované právo existuje
 - Ve vynucení tohoto práva
- Autoritativní zjišťování – nalézací řízení
- Nucené uskutečnění práva – exekuční řízení

- V řízení o určení práva nebo vztahu, v řízení o osobním stavu a v řízení, kde se návrh zamítá postačuje ochrana v podobě autoritativního zjištění práva
- V případě rozhodnutí ukládajících plnění (vyjma nahrazení projevu žalovaného) a nesplnění tohoto plnění povinným může dojít k donucení

Exekuční právo

- Je souborem právních norem, které upravují činnost soudu, soudních exekutorů, stran a dalších subjektů exekučního řízení při realizaci plnění, uloženého povinnému subjektu vykonatelným rozhodnutím (státního) orgánu, jež se uskutečňuje za pomoci donucujících prostředků státní moci.
 - Macur, J. Kurs občanského práva procesního – Exekuční právo. Praha: C. H. Beck, 1998, s. 5

Prameny civilních exekucí

- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
 - Zejména část šestá
- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
- Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy
- Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora

Subjekty exekučního řízení

Soudy

- Spadá mezi subjekty, které svou procesní aktivitou podstatně ovlivňují průběh a výsledky vykonávacího řízení
- Ve vykonávacím řízení jedná a rozhoduje u soudu I. stupně předseda senátu jako samosoudce
- Vyšší soudní úředník – viz JŘ
 - Může provádět úkony týkající se srážek ze mzdy, přikázání pohledávky, prodeje movitých věcí, event. tam, kde jej pověřil předseda senátu
- Justiční čekatelé a soudní tajemníci – § 6 JŘ
 - Mohou provádět úkony týkající se srážek ze mzdy, přikázání pohledávky, prodeje movitých věcí

Soudní vykonavatel - § 46 JŘ

Provádí např.:

- prohlídku povinného a prohlídku jeho místností, skříní a jiných schránek (§ 325a o. s. ř.)
- soupis movitých věcí (§ 326 o. s. ř.)
- zajištění sepsaných věcí (§ 327 o. s. ř.)
- označení sepsaných věcí, které nebyly zajištěny (§ 327 odst. 3 o. s. ř.)
- odhad sepsaných movitých věcí, nebyl-li přibrán znalec (§ 328 o. s. ř.)
- prodej sepsaných věcí v dražbě (§ 328b o. s. ř.)
- vydání výtěžku z prodaných věcí oprávněným nebo jiným věřitelům, popřípadě složení výtěžku u soudu (§ 331 a 331a o. s. ř.)
- vyklizení nemovitostí, staveb, bytů a jiných místností, odevzdání vyklizených věcí povinnému nebo zletilému příslušníku jeho domácnosti, předání vyklizených věcí do úschovy obci nebo jinému vhodnému schovateli, uložení klíče od bytové náhrady u orgánu obce nebo u soudu, prodej nevyzvednutých věcí a rozdělení výtěžku tohoto prodeje (§ 340 až 344 o. s. ř.)
- odebrání movitých věcí se vším, co k nim patří, povinnému, nebo tomu, kdo je ochoten je vydat, a jejich odevzdání oprávněnému (§ 345 o. s. ř.)

Pravomoc a příslušnost soudu

- § 7 OSŘ určuje pravomoc soudů i pro řízení vykonávací
- Pravomoc soudu je dána tituly pro výkon rozhodnutí
 - Titulem pro výkon rozhodnutí mohou být vedle rozhodnutí vydaných v občanském soudním řízení také rozhodnutí jiných orgánu, event. notářský a exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti
 - Výkon rozhodnutí však soudy vedou jen pro území ČR
- Příslušnost soudu
 - § 9 odst. 1 OSŘ - K nařízení a provedení výkonu rozhodnutí je věcně příslušný okresní soud
 - § 252 odst. 1 – místní příslušnost je určena obecným soudem povinného – jinak § 252 odst. 2, 3, 4

Účastníci řízení

- OSŘ účastníky označuje jako oprávněného a povinného
- Oprávněný
 - Procesní strana, která tvrdí v návrhu, že je osobou, které náleží určité oprávnění, vyplývající z předloženého titulu
- Povinný
 - Osoba, která je podle stejného titulu zavázána k plnění nějaké povinnosti
- Postavení účastníků je protikladné
- Způsobilost být účastníkem vykonávacího řízení, procesní způsobilost, zastupování

Manžel povinného

- § 255 odst. 2 OSŘ
 - Účastníkem řízení je také manžel povinného, je-li výkonem rozhodnutí postihován jeho majetek nebo majetek ve společném jmění manželů
 - Také tehdy, zaniklo-li společné jmění manželů, avšak nebylo dosud vypořádáno
- K rozsahu SJM viz ustanovení občanského zákoníku

Účastník pro určitý úsek řízení

- Plátce mzdy
 - Pokud žádá, aby soud určil, jaká částka má být povinnému v příslušném výplatním období sražena ze mzdy
- Dlužník povinného
 - Pokud žádá soud o rozvržení sražené částky jednotlivým oprávněným, kteří se domohli postupně nařízení výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky proti témuž povinnému
- Dražitelé
 - Při výkonu rozhodnutí prodejem nemovitosti za podmínek stanovených zákonem
- Spoluvlastníci
 - Při rozdělení výtěžku po prodeji movitých věcí

Soudní exekutor

- Exekuční řád deleguje část pravomoci soudu na nezávislého a nestranného exekutora
- Exekutor vykonává činnost za úplatu (svobodné povolání) a má postavení veřejného činitele
- Stojí v čele exekutorského úřadu zřizovaného ministrem spravedlnosti
- Počet exekutorských úřadů je určen na základě principu *numerus clausus*.

Předpoklady jmenování exekutorem

- Státní občanství ČR
- Plná svéprávnost
- Úplné vysokoškolské právnické vzdělání na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice
- Bezúhonnost
- Vykonání alespoň tříletou exekutorskou praxi
- Složení exekutorské zkoušky

- Exekutora jmenuje do exekutorského úřadu ministr na základě výběrového řízení do 1 měsíce od ukončení tohoto řízení, a to do sídla v obvodu okresního soudu.

Zaměstnanci exekutora

- (Exekutorský) koncipient
 - Komora zapíše do seznamu koncipientů na návrh exekutora občana České republiky, který má plnou způsobilost k právním úkonům, získal úplné vysokoškolské vzdělání na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice, je bezúhonný a je v pracovním poměru u exekutora.
- (Exekutorský) kandidát
 - Komora na základě písemné žádosti koncipienta zapíše do seznamu kandidátů toho, kdo je ke dni zápisu zapsán v seznamu koncipientů a u koho nenastal důvod k jeho vyškrtnutí, vykonal alespoň tříletou exekutorskou praxi a složil exekutorskou zkoušku.
- (Exekutorský) vykonavatel
 - Vykonavatelem exekutora může být občan České republiky, který má plnou způsobilost k právním úkonům, je bezúhonný, má úplné středoškolské vzdělání, je v pracovním poměru u exekutora po dobu nejméně 1 roku a složil kvalifikační zkoušku vykonavatele exekutora.

Samospráva exekutorů

- Exekutorská komora České republiky se sídlem v Praze
- Má tyto orgány:
 - sněm
 - prezidium
 - prezidenta
 - revizní komisi
 - zkušební komisi
 - kontrolní komisi
 - kárnou komisi
- Kárné řízení proti kandidátovi a koncipientovi dle EŘ
- Kárné řízení proti exekutorovi dle zákona č. 7/2002 Sb.

Činnost soudního exekutora

- Exekuční činnost
- Další činnost
 - Exekutor může v rámci další činnosti poskytovat právní pomoc oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti s exekuční činností a další činností, provádět autorizovanou konverzi dokumentů podle zvláštního právního předpisu, sepisovat listiny a vykonávat jinou činnost, stanoví-li tak tento zákon.
 - Exekutor může v souvislosti s exekučním, soudním nebo jiným řízením přijímat do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci.
 - Exekutor může též provést dražbu movité či nemovité věci na návrh vlastníka či osoby oprávněné disponovat s věcí.
 - Na základě pověření soudu nebo státního zástupce zjišťuje exekutor majetek podléhající podle rozhodnutí vydaného v trestním řízení zajištění a osobně nebo prostřednictvím jiné osoby vykonává správu takového majetku. Při evidenci spravovaného majetku postupuje exekutor přiměřeně jako při evidenci věcí převzatých do úschovy.

Zásady exekučního řízení

Zásady civilního procesu - obecně

- Zásada materiální pravdy
- Zásada volného hodnocení důkazů
- Zásada dispoziční
- Zásada projednací
- Zásada arbitrárního pořádku x legálního pořádku

- Zásada rozhodování samosoudcem

- Zásada rovnosti
- Zásada veřejnosti

Speciální zásady – fáze rozvrhu výtěžku

- Zásada přednosti
 - § 279 odst. 2 OSŘ
- Zásada časové priority
 - Pohledávky se uspokojují v zákonem stanoveném pořadí
 - Např. podle okamžiku doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí plátcí mzdy
- Zásada proporcionality
 - Výtěžek, který nestačí k uspokojení všech pohledávek, se přidělí jednotlivým pohledávkám podle poměru výšky těchto pohledávek k souhrnu všech pohledávek
 - Např. § 280 odst. 2 OSŘ

Speciální zásady - obecně

- Zásada ochrany a obrany povinného
- Zásada ochrany třetích osob
- Exekuční řízení smí být vedeno jen k uspokojení práv skutečně existujících
- Exekuční řízení může být prováděno jen za podmínek stanovených zákonem
- Exekuční řízení smí být prováděno jen způsoby, které zákon určuje
- Exekuční řízení smí být vedeno jen v rozsahu, jaký stačí k uspokojení vymáhaného nároku
- Uspokojení vymáhaného nároku může být dosaženo pouze postižením majetku povinného

Exekuční řízení

Úvod do studia exekučního práva

- Podstata civilních exekucí a jejich význam
- Exekuční řízení a jeho vztah k řízení nalézacímu
 - Rozhodnutí na plnění
 - Rozhodnutí statusová
 - Rozhodnutí určovací
 - Náklady řízení
- Specifika pro notářské a exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti

Předpoklady pro nařízení exekuce

- Exekuční titul
 - Podrobný výčet s odkazem na § 274 OSŘ a § 40 EŘ
- Vykonatelnost
 - Vlastnost soudního rozhodnutí
 - Vlastnost ostatních exekučních titulů
- Doložka vykonatelnosti
 - Orgán vyznačující doložku

Činnost soudu před nařízením exekuce

- Výzva k dobrovolnému splnění povinnosti
 - Pomoc při zjišťování údajů
 - Prohlášení o majetku
- Výhody a nevýhody uvedených institutů

Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí / Exekuční návrh

- Dispoziční zásada a výjimky
- Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí dle části šesté OSŘ
 - § 42 odst. 4 a § 79 odst. 1 OSŘ
 - § 261 odst. 1 OSŘ
 - V návrhu na výkon rozhodnutí ukládajícího **zaplacení peněžité částky** uveďte oprávněný, jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí / Exekuční návrh

- Exekuční návrh podle EŘ
 - § 38 odst. 1 a 2 EŘ
 - V exekučním návrhu musí být označen exekutor, který má exekuci vést, s uvedením jeho sídla. Z návrhu musí být dále patrné, kdo ho činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsán a datován. Kromě toho musí exekuční návrh obsahovat jméno, popřípadě jména, a příjmení účastníků, místo jejich trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince, a popřípadě rodné číslo nebo datum narození účastníků, nebo obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo, přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti, která má být exekucí vymožena, a údaj o tom, zda, popřípadě v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil, popřípadě označení důkazů, kterých se oprávněný dovolává.
 - K exekučnímu návrhu je třeba připojit originál nebo úředně ověřenou kopii exekučního titulu opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti nebo stejnopis notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, ledaže exekuční titul vydal exekuční soud.

Exekuční řízení

- § 253 OSŘ
 - Výkon rozhodnutí soud nařídí zpravidla bez slyšení povinného. Případným slyšením povinného nesmí být zmařen účel výkonu rozhodnutí.
 - Soud nařídí jednání, jen považuje-li to za nutné nebo stanoví-li to zákon.
- § 254 OSŘ
 - Použití ostatních částí OSŘ
 - Poučovací povinnost
 - Přerušování řízení a zmeškání lhůt
 - Odvolání
- § 37 a § 44 EŘ
 - Specifika a odlišnosti řízení dle EŘ
- Při nařízení respektovat vhodnost, přiměřenost a účelnost exekuce

Děkuji za pozornost

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

